

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naanani (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 2.

V Ljubljani, v petek 3. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Današnji list smo poslali razun nekaterim prav zastarelim in trdovratnim dolžnikom še vsem dosedanjim p. n. naročnikom. Kdor ne misli biti več naročen na list, vrne naj nam ga nemudoma nazaj; pa tudi tiste, ki nameravajo pristopiti na novo, prosimo najuljudneje, naj izvolijo skoraj zglasiti se, da vemo določiti število listu.

Posvetovanja na Dunaji.

Jutri se prično na Dunaji pod predsedništvom grofa Taaffeja posvetovanja čeških in nemških zastopnikov iz Češke, pod katerimi pogoji bi bilo mogoče doseči spravo med Čehi in Nemci na Češkem. Ta posvetovanja so velikega pomena, kajti iz Češke se navadno vzdiguje vihar narodnostnega prepira ter širi po ostalih deželah države. Vsi dunajski in češki listi pišejo že nekaj dni o tem shodu najveljavnejših politikov na Češkem. Staročehski listi se posebno ne ogrevajo za ta posvetovanja, ker so bili vsi dosednji odkritosrčni poskusi s češke strani brezuspešni. Vsi možje pa, ki se bodo sošli k posvetovanju, so si v svesti, da ne morejo govoriti v imenu deželne zbornice, kjer je pravo mesto za posvetovanja, kako naj bi se najprimerneje končal nesrečni boj.

Nekako ponosno pa „N. Fr. Pr.“ prorokuje, da se nemški liberalni stranki bližajo boljši časi. Ta list navaja vse pogoje nemške stranke, pod katerimi je mogoča sprava, toda ti pogoji so tako pretirani in za Čeha razžaljevali, da bodo tudi ti novi poskusi za spravo skoraj gotovo zopet brezuspešni.

Nasprotno piše „Politik“: „Naši poslanci ne bodo niti za las odstopili od enakopravnosti, niti storili koraka, ki bi žalil pravico in čast našega naroda. Ko pa bi se udali, narod ne bo potrpežljivo njihove sklepe, ker bi naša stranka zgine s pozorišča. Grof Taaffe je sam stopil na bojišče, mi

gremo za njim, ker hoče doseči mir, kakor mi. Treba pa je še o pravem času odstraniti vse iluzije. Grof Taaffe more nemogoče stvari zahtevati od Staročehov ter tako razrušiti desnice, ki ga je doslej požrtvovalno podpirala; ali pa bode s tem pridobil Nemce? Mi dvomimo. Grof Taaffe more zgubiti češki klub, toda Nemcev ne bode pridobil.“

Torej tudi staročehsko glasilo nima mnogo upanja.

Vladni listi le hvalijo dobre namere ministerstva. Tako piše „Presse“: „V prvi vrsti se bodo pojasnile obestranske zahteve. Dalje smemo pričakovati, da bode zvestoba do cesarja in države, s katero se odlikujeta oba naroda na Češkem, premagala marsikatero težavo in pomislek. Ako se bodo posrečile obravnave o premirju, uglasjena bode tudi pot do miru. Ni sedaj prvikrat, da se je v naši državi premostil zevajoč prepad s spravo in prijateljskim sporazumljenjem.“

Ta list je torej osnažil Taaffejevo mirovno pipo ter jo ponuja v krogu. Ali pa bodeta Plener in Rieger hotela pašiti iz nje?

Naučno ministerstvo in slovenski katekizmi.

Vodstva ljudskih šol v Ljubljani in po deželi so dobila naslednji ali enaki ukaz: „Ker na ondodni ljudski šoli letošnje leto rabljeni katekizmi:

1. „Krščanski nauk za prvence.“ Sestavil S. Zupan. 4. tatis. Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani 1889;

2. „Kratki katekizem v vprašanjih in odgovorih za ljudske šole ljubljanske škofije.“ Tiskali in založili J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani;

3. „Katekizem ali krščanski katoliški nauk.“ Spisal Anton Lesar. Zaloga Henrika Ničmana v Ljubljani 1886, od visokega c. kr. ministerstva za bogočastje in uk niso odobreni za ljudske šole,

naroča se šolskemu vodstvu z ozirom na § 8. državnega šolskega zakona in na poznejši v njega izvršitev izdane visoke ministerske ukaze in razpise, da te tri katekizme s koncem tekočega šolskega četrtletja, t. j. s koncem meseca februarja 1890 iz ondodne ljudske šole odpravi ter, dogovorivši se z g. katehetom namesto njih uvede tri izmed onih katekizmov, ki so v spisku visokega c. kr. naučnega ministerstva za leto 1889 naštetih med knjigami, potrjenimi za občne ljudske šole.

Zajedno se vodstvu sub. v. vračajo tu sem v pregled poslani katekizmi.“

Temu ukazu bi se usojali najprej to pristaviti, da je preoster. V sredi šolskega leta šolske knjige odpraviti in druge vpeljati, je težko, pri revnih učencih pretežno. Naj se počaka vsaj do konca leta. Gospodje pri zeleni mizi ne pomislijo, da mora biti katehet vesel, da otroci sploh kak katekizem imajo; da pade vsa jeza na kateheta, če si v sredi leta domisli stare knjige odpraviti in nove vpeljati. Tega stariši ne vedo, da so koroški liberalci podkurili ministra, naj njim na ljubo izbacne razne slovenske katekizme kar brž iz šole. C. kr. deželni šolski svet bi bil storil veliko uslugo revnim starišem, ko bi bil hotel ministra opomniti na to.

Ukaz se sklicuje na § 8. drž. šol. zakona. Ta § 8. se glasi: „Ueber die Zulässigkeit der Lehr- und Lesebücher entscheidet nach Anhörung der Landesschulbehörde der Minister für Cultus und Unterricht.“

„Die Wahl unter den zulässig erklärten Lehr- und Lesebüchern trifft nach Anhörung der Bezirkslehrerconferenz die Landesschulbehörde.“

„Katere učne knjige se smejo rabiti, določi po zaslišanju dež. šol. sveta minister za uk in bogočastje.“

„Izmed potrjenih knjig izbira dež. šol. svet po zaslišanju okrajne učiteljske konference.“

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Ziltner.)

(Dalje.)

Gojenci pa tudi vro k jezuvitom.

Dve leti, ko sem bil jaz v Mongré, bil je kolegij polnoštevilčen. Ondi so se shajali gojenci od štirih vetrov sveta. Kolikor se spominjam, jih je bilo izmed družih narodov po številu največ iz Italije in Portugala; pa med mojimi tovariši bili so tudi otroci iz Batavije, Sydneja in Novega Orleansa. Tisti čas je bil superior, ali oče rektor, oče de Bouchaud (Bušod). Stopil sem v šesti razred; šlo je za to, da se vspopolnim v latinščini, ker pri presvetem Srečnem sem le začetne pojme tega jezika. Učenik šestega razreda imenoval se je oče Rihard. Bil je zelo priljubljen svojim učencem. Nezmožen najmanjše surovosti, ohranil si je veljavo pri otrocih le s svojo krotkostjo; pa ta ni bila pri njem le hlinjena, marveč v njegovem znaku. Bil je dobrotar sama.

Ob vročih poletnih dnevih, poslužeč se lepega vremena, peljal nas je katerikrat na polje precej daleč. Nesli smo s seboj kruha in šokolade; med potom kupi od kacega kneta črešenj, ter nam jih razdeli. Ustavimo se pod iredjem, in tu, v senci uči

nas slovnico, latinsko, katekizem ali zgodovino. Potem smo se igrali in jedli po travi.

O, povem vam, da smo se skušali, kdo bo bolje znal svoje naloge pri takem učeniku. Izleti te vrste so bili redki; pa kako se je sleherni poprijel svojih nalog, da ustreže dobremu profesorju in se mu zahvali tako za njegove podučne sprehode!

Ves kolegij bil bi rad v razredu očeta Riharda.

Jaz nisem bil slab gojenec. Mogel sem, hvala postrežljivosti sedanjega očeta rektorja, najti „palmarium“ od 1864. in 1865. leta, in prepričal sem se na svojo radost, da pri delitvi daril nisem bil pozabljen.

V šestem razredu (1864) dobil sem prvo darilo iz pravopisja, ter drugi „accessit“ iz latinskih nalog in latinskih prevodov.

V petem razredu (1865) dobil sem prvo darilo iz latinskih nalog, drugo darilo iz zgodovine in pravopisja, prvi „accessit d' excellence“ iz krščanskega nauka in iz latinske prestave, drugi „accessit“ iz pravopisja in posebno častno opombo pri očitnih izpraševanjih.

Pa pustimo te male vspehe učenja, prestopimo k predmetu vse drugačne imenitnosti ter govorimo o dogodku, ki je gotovo odločil moje prihodnost!

Enajst let sem imel, leta 1865, ko sem bil drugo leto v Mongretu. Ta čas sem prvikrat pristopil k svetemu obhajilu.

V kolegiju namerjali so slovesno posvetiti novo veliko kapelo. Da bi bila slovesnost znamenitejša, pridržali so se otroci prejšnjega leta, in tako nas je bilo krog šestdeset, ki smo se pripravljali na to veliko dejanje krščanskega življenja.

Navadno so nas ločili od drugih gojencev. Hodili smo sicer v razrede kakor po navadi; toda za časa zasebnega učenja in oddihljeja smo bili v majhnem gradu zraven kolegija, imenovanem grad de la Barmandière; ondih smo imeli tudi svojo jedilnico in spalnico.

Voditelj tega odtegališča prvoobhajancev bil je oče Samuel, redovnik prav velikih zaslug in goreče pobožnosti, s kratka, eden izmed ljudij, ki niso od tega sveta.

Dolžnost mi je temu svetemu duhovniku skazovati prav posebno spoštovanje. Njemu se imam zahvaliti, da sem bil pripravljen, da ni mogoče bolje.

Pričakoval sem ves čas kakor zamaknen lepega dne, ko mi je imelo biti dano prejeti svojega stvarnika in Boga.

Vse moje misli stekale so se v to željo, v to nebeško lakoto. Tudi šolsko delo vzbujalo je v moji otroški duši občutke najživejše vere.

Enkrat dal nam je profesor za nalogo, naj opišemo dogodbico iz morske bitve pod poveljstvom Hanibala proti Evmenu.

Po tem § 8. se vrtil vse okrog deželnega šolskega sveta. Ta predlaga ministru, katere knjige so vredne potrdila, ta dež. šol. svet izbira izmed potrjenih knjig to ali ono za različne šole. Ali se je in kaj se je govorilo v našem dež. šol. svetu, ne vemo. Če pa je šla cela zadeva preko glav. dež. šolskih svetovalecev, potem ni hodila postavne poti.

Pristavljamo še to, da ta § 8. drž. šol. zakona od 14. maja 1869, oziroma 2. maja 1883 je izpeljava zakona z 25. maja 1868, kar stoji v § 7.:

„Die Lehrbücher für den Gebrauch in den Volks- und Mittelschulen, sowie in den Lehrerbildungsanstalten bedürfen nur der Genehmigung der durch dieses Gesetz zur Leitung und Beaufsichtigung berufenen Organe.

Religionslehrbücher können jedoch erst dann diese Genehmigung erhalten, wenn sie von der bezüglichen confessionellen Oberbehörde für zulässig erklärt worden sind.“

„Kdor vodi in nadzoruje poduk, ta potrjuje šolske knjige.“

„Katekizme (učne knjige za veronauk) pa smé le tedaj potrjevati, ako jih dovoljuje verska nadoblast.“

Ker nimamo pri rokah prej omenjenega ministrovega spiska za leto 1889., ne vemo, katere katekizme odobrava, in ne vemo, ali imajo katekizmi v ta spisek postavljeni škofijsko privoljenje. Vsekako pa bi se moral tak spisek odobrenih verskih knjig s početkom leta objaviti, da se morejo kateheti in stariši po njem ravnati.

Ta § 7. sicer pravi, da minister smé le od škofijstva dovoljene katekizme odobravati, vendar pa prej sam odobri pogojno, da tudi škofijstvo dovoli. Ako se je to zgodilo tudi v tem slučaju, kakor leta 1886. po ministerskem ukazu z dné 28. maja št. 10.040, potem se smejo ti katekizmi le uvesti, če dovoli škofijstvo. Ako pa bi škofijstvo tako storilo kot ministerstvo in bi ne dovolilo kar sredi šolskega leta novih katekizmov, so otroci hipoma brez vsacega katekizma, kar menda ni na korist poduku.

Pričakujemo, da se reši ta zadeva na korist stvari brez novih stroškov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. januarija.

Notranje dežele.

Ministerska odlikovanja in upravne obravnave. Več dunajskih listov pravi, da to odlikovanje pomeni toliko, kakor da je korona pritrdirila ministerstveni politiki. „Neues Wiener Tagblatt“ naglašja, da niti Mladočehi, niti nemški liberalci niso dobili prostora ob konferenčni mizi. „Deutsche Zeitung“ piše: „Cesarsko odlikovanje velja skupnemu ministerstvu. Grof Falkenhayn, klerikalni zastopnik v kabinetu, odlikovan je ravno takó, kakor fevdalni češki grof Schönborn, minister za Poljsko isto takó, kakor Gautsch, katerega napadajo Čehi in klerikalci. Razven Zaleskega so tu vsi ministri, ki se bodo morebiti pri spravni obnavah udeleževali v svojih strokah. Kajti na

polji pravosodja, šole in kmetijstva so najodločnejše tirjatve Nemcev nasproti Čehom.“

Tehnik — doktorji. Zveza bivših graških tehnikov je pri svojem glavnem zborovanju v avli graške tehnične visoke šole sklenila resolucijo: Izšolanim tehnikom dovoli naj se po dovršenem strogem izpitu enako vsesiličnikom doktorski naslov; slednji naj dobé tudi vsi dosedaj že diplomovani inženirji.

Tisza je bajé od cesarja dobil dovoljenje, da smé premeniti ogersko domovinsko postavbo; s tem korakom hoče pomiriti razdražene duhove svojih protivanikov.

Vnanje države.

Rim. Sv. Oče je v svojem nagovoru v tajnem konzistoriji dné 30. decembra izrazil veliko veselje zaradi ustanovitve katoliških vseučilišč v Washingtonu, Ottawi in Freiburgu. „Katoličanstvo,“ — dostavil je papež, — „napreduje v teh deželah, ker so v njih postave in ljudje pošteni.“ Tem večjo žalost pa mora vzbujati postopanje italijanske vlade. To zadostno dokazujejo besede, katere je nedavno govoril javen mož (Crispi) in s katerimi je naznanil, kaj nameravajo italijanski mogotci izvršiti zoper papeža. Vlada hoče narod od cerkve ločiti, kar je razvidno tudi iz Brunove slavnosti. Papeštvo ima pravico do posvetne oblasti, ki mu je pa tudi potrebna zaradi lastne prostosti. Sv. Oče ne tirja te oblasti iz človeških nagibov, marveč le zaradi tega, ker je to njegova pravica in ker jo potrebuje, da ohrani zaklad katoliške vere. Novi italijanski kazenski zakonik žali postavno prostost duhovništva; ovira ga v službenem izvrševanju. Drugo rano so cerkvi vsekali s postavbo gledé pobožnih ustanov, ki namerava odstraniti zadnje krščanske sledove iz meščanskih naprav. Vlada ravna zoper voljo dotičnih ustanovnikov; sploh pa je treba pomisliti, da ni nikjer prave milosrčnosti, razven v cerkvi.

Bolgarija. Uradno glasilo bolgarske vlade objavlja pogodbo, ki vreja trgovinske razmere med Bolgarijo in Anglijo. Od angleškega blaga bodo pobirali v Bolgariji 8% carino, 1/2% občinsko priklado, od špirta, duhana, soli, smodnika itd. pa še posebno užitnino. Bolgarski izdelki bodo v Angliji na enaki stopnji, kakor blago narodov, ki imajo največjo prednost. Pogodba bo trajala do 1. januarja 1892 n. st.

Rusija. Nedavno smo javljali, da so zaradi nihilističnega rovanja zaprli več topniških in mornaričnih častnikov. Minole dni so zopet tajno socialistiško družbo zasledili ter mnogo oseb zgrabili. Pravijo, da je nameravala družba upihati vstajo.

Francija. Pariški mestni svet je takozvani „višji ljudski nauk“ ustanovil. Ta nauk se opira, kakor je naglašala otvorna slavnost, na podlago, „da smo navstali iz živali in da se moramo povrniti k svojemu živalskemu izviru, če hočemo korakati po poti napredka“. Pariški mestni očetje sami so v tem oziru bliščeč vzgled, kajti „poživinili“ so se že popolnoma ter se tudi srečno otresli daru božjega — ljube nam pameti. Radovedni pa smo, katero živinčje so si izbrali za svoj ideal; morda „filozofa“ mej živalimi — osla? Vlada molči k tej bedariji mestnega sveta; saj pa tudi nima časa za take malenkosti, ko ima opravila čez glavo s „svojejavništvom“ in „neprijetnimi“ katoliškimi duhovniki, katerim je treba vzeti plače, da ne postanejo preveč „nevarni“. In kaj je posledica taki politiki? O tem nas poučuje statistika zločinov na Francoskem. V zadnjih 50 letih so se nasilstva pomnožila za 51, oderušstvo za 69, samoumori za 162, nenravnost za 240 in vlačugarstvo za 430 odstotkov.

Anglija. Zadnjo nedeljo je Gladstone svoj osemdeseti rojstveni dan praznoval. Došle so mu

brzojavne častitke iz vseh delov sveta, iz Indije, Avstralije in Amerike. Brzojavila sta mu tudi princ in princesinja Waleška. Tudi mnogo čerj je dobil. Gladstone je ta dan v ožjem družinskem krogu mirno preživel; le dopoldne je zapustil dom ter se udeležil sv. maše v hawardenski župni cerkvi.

Italija. Poročali smo že o novoletnem sprejemu v Kvirinalu. Kraljevo zaupanje v evropski mir je napravilo na poslance prijeten vtis, toda ta sladki čut je trajal le malo časa. Ko so zapuščali Kvirinal, vrzel je mlad človek bombo pred vrata palače ter zbežal. Neki orožnik je lunto še o prvem času pogasil. Zločinca so vjeli ter ga zaprli. Začetkoma ni hotel povedati svojega imena, toda poizvedovanja so pokazala, da je to bivši prefekt Macchiavelli-jevega zavoda v Florenciji, Tankred Vita, star 30 let. Bombo so izročili kemikom v preiskavo, da doženo, ali je tukaj hudodelstvo ali pa le čin blaznosti.

Turčija. „Agence de Constantinople“ izjavlja, da turška vlada zaradi bolgarskega posojila ni razposlala okrožnic velesilam, kakor sploh v tem oziru ne namerava storiti nobenega koraka. Vse dotične vesti so izmišljene.

Brazilijska. Vstaja in smrt cesaričina sta omajali tudi zdravje cesarja doma Pedra. Portugiški kralj Carlos je dobil poročilo iz Oporta, da je cesar Pedro prav nevarno zbolel. Zapustiti ne more več postelje.

Afganistan. Iz Kalkute javljajo, da je v Afganistanu izbruhnila resna vstaja zoper emira Abdurrahmana. Narod so naščuvali mnogobrojni agentje neke tuje države.

Nemško-afriška naselelina. Brzojavka iz Zanzibarja pravi, da Nemcem sovražni arabski načelnik Bemana Heri s 6000 vojakov prodira proti Panganiju; v neki bitki so bili usmrteni eden častnik in več mož. Wissmann je zbral vojno ter hiti sovražniku nasproti. Buširi je naslednika hitro dobil.

Izvirni dopisi.

Iz Planine, 30. decembra. Kakor prejšnja leta, je tudi letos darovala družina svetlega kneza H. Windischgrätza, našega graščaka, 100 gld. miloščine za reveže in 100 gld. za obleko revnih šolarjev fare planinske. Velikodušni darovi so bili razdeljeni 23. decembra v planinskem farovžu. S hvaležnim srcem so ubožni prejeli mili dar blage knežje družine in gotovo je mnogo vročih molitev šánjo o Božiču vzkipelo proti nebu.

Posebno veseli so bili šolarji lepih in gorkih oblačil. Obdarovanih je bilo štirideset. Nekateri so dobili celo obleko, drugi posamezne kose. Delitev se je vršila pred božičnim, primerno okrašenim in razsvetljenim drevescem, vpričo gospodov učiteljev in katehetov, s kratkim nagovorom otrok in petjem božičnih pesem. S kakim veseljem so otroci — z novo obleko in belo štruco pod pazduho — domov hiteli, ume vsak, kdor se spominja, kakó se je iz srca razveselil novega oblačilca, ki ga je za praznike prejel.

Bodi tu javna hvala izrečena svetli knežji rodbini za blagodušni milodar!

Včerajšnja slavnost pričetka planinske čitalnice se je vrlo dobro obnesla. Vnanjih góstov razven nekaterih Logačanov in Rakovcev sicer ni bilo, ker jih je neugodno vreme domá pridržalo; domačini pa so se brez izjeme svečanost udeležili. Posebno žal nam je bilo, da ni prišel potastit nas g. državni poslanec dr. A. Ferjančič, kateri je bil neki namenjen v Planino. Prav radi bi ga bili videli v svoji sredi in čuli par navdušenih besed iz njegovih zgovornih ust.

Vse točke vspeveda so se gladko izvršile. Predsednik društva, g. župnik Podboj, pozdravi zbrano občinstvo. Spominja se slavne preteklosti Planine kot glavne postaje na prometni žili proti Trstu, kakó je bilo nekda v Planini živahno in veselo. Težko obloženi vozovi so se v dolgih vrstah gibali po cesti, trume brhkkih vojakov so koračile na Laško in poštni rog je veselo donel po okolici. Ljudje so vedno prihajali in odhajali: eni zaradi vožnje in kupčije, drugi po opravkih pri c. kr. uradih, ki so v Planini imeli svoje pisarne. Vsak dan je takrat nove góste pripeljal v Planino.

Nekda slavn in imovita Planina je padla, ni več to, kar je bila. Le nekaj mrtvih, praznih hiš stoji še poleg ceste, kot tožen spomin nekdanjih boljših časov.

Nocojšnja slavnost bodi korak do novega življenja, bodi mejnik prerajene Planine, preroko znamenje, da se jej bliža pomlad ugodnejših časov.

Planina zasluži gledé svoje prijazne in zanimive naravne lege, — zdaj bujno zelen log, zdaj plovno jezero, — gledé svoje slavne preteklosti in gledé omike svojih stanovnikov častno mesto med slovenskimi trgi. Skrajni čas je, da se jej zopet pomaga

Pripovedujem izpovedniku zmago Hanibala nad Evmenom in pristavim:

„Evmen, poveljnik sovražnega brodovja, je moja poglavitna pregreha; drugi sovražniki so moje napake, nepopolnosti in slabosti. Glejte! jaz sem Hanibal in hočem popolnoma zmagati. Kakor kartaginski poveljnik moram premeteno ravnati. Dajte mi spoznati Evmena; šel bom naravnost nádenj, ne mené se za druge sovražnike. Ukazal bom svojim mornarjem, da bodo metali na nasprotnike posode polne majhnih kač: mornarji so moje maloštevilne čednosti, male kače pa molitev. Te se bodo ovile okrog mojih slabostij in jim bodo vzele moč; med tem pa bom jaz osebno razvil vse svoje moči zoper poglavitno pregreho, in pobil jo bom na tla, ne bom prej odjenjal. Ko bo Evmen ubit, pomečem v morje njegove razorožene in oslabiljene vojake in s sovražnikovim plenom in s kupom za njegovo brodovje postavim tempelj živemu Bogu. Mornarji ostali mi bodo udani, drugi vojaki bodo prišli in se združili z njimi privabljeni po blišču moje zmage, in potem, slaven in zmagovalen, mogel bom prejeti v srcé Kralja kraljev, kakor je vreden.“

Taka mi je bila dispozicija (priprava), ko se je bližal veliki dan.

Solzé mi pridejo v oči, ko berem pisma tistega časa, pisma, ki so jih razni moji sorodniki skrbno shranili in blagovolili pokazati. (Dalje sledi.)

Hanibal, da bi zmagal, ves in edin napor obrne proti ladiji, na kateri je bil načelnik sovražnikovega brodovja. Gre naravnost proti tej ladiji, ne méni se za druge, ki sujejo nanj svoje najgroznejše strele. On zgrabi Evmenovo ladijo, in kartaginski mornarji zaženo na njegov ukaz veliko število lončenih posod. Sovražniki se posmehujejo. Kaj! ena sama ladija je prišla zoper vse njih brodovje, in da mečejo glinaste lonce nanje, to je ves njih napad?

Pa naenkrat zasmehovanje jenja. Posode, razbivši se, dajo iz sebe nevarno golazen, ki se razleze po ladiji, ovija se okoli mornarjev, ovira jih in mori. Evmen, poveljnik brodovja, ne more se braniti in Hanibal je zmagal.

Obdelal sem to nalogo kakor drugi tovariši; pa ta predmet, če tudi nima nič z vero opraviti, mi navdihne pobožna premišljevanja. Po uku pošljem svojemu izpovedniku očetu Futy-ju pismice, v katerem ga prosim pristrčno, naj pride v grad, ker mu imam naznaniti nekaj prav imenitnega. Oče pride močno vznemirjen.

„Kaj je, ljubi moj?“

„Ljubi oče, do vas nimam nobene skrivnosti; popolnoma poznate mojo dušo, njene slabosti in napake; povejte mi, prosim vas, katera je moja poglavitna pregreha?“

„Čemu to prashaš?“

„Glejte!“

na noge in odpró novi viri blagostanja. Čitalnica naj bi tudi v tem oziru vzbujala in posredovala.

S krepkim opominom k vstrajnosti in slogi zaključil govornik navdušeni svoj nagovor, ki je bil sprejet z burno pohvalo.

Dijaki in pripravniki, katerim se je pridružil v igri g. nadučitelj, so petje in burko „Nemški ne znajo“ z izbornim vspehom izvršili in želi zasluženó hvalo.

Občinstvo je bilo močno zadovoljno z veselico in se enoglasno strinjalo v tem, da Planina že dolgo ni uživala tako prijetnega večera, kakor je bil ta.

Prostor za veselico je bil bogato ozaljšán z zelenjem in slikami. Vsa čast osnovateljem in gostilničarju g. A. Lavriču, ki je za ta večer in za naprej brezplačno čitalnici prepustil prostore. Čitalnica planinska „vivat, crescat, floreat!“

Naša občina je visoki deželni zbor prosila pomoči za nesrečne poplavljenice, katerim je povodenj trikrat zaporedoma zalíla polje in travnike ter vzela skoro ves pridelek. Nadejali smo se, da nam deželni odbor prisodi svotico onih dvajset tisočakov, katere mu je deželni zbor privolil v ta namen. Doslej še nič ne vémo, bo li odpadlo kaj na našo dolino, ali nič. Res, da je presvetli cesar podaril iz svoje zasebne blagajnice 1500 gld., ki so bili 8. oktobra med najbolj prizadete razdeljeni, — ali ta pomoč je le kaplja v morje bēde in nesreče. Morda se nas deželni odbor vendarle usmili in nam sedaj po praznikih, ko bode uboštvo čedalje hujše pritiskalo na one nesrečnike, pošlje majhno podporo.

Iz marenberškega okraja, dne 27. dec. Ni sicer navada, da bi se dalo često pisati o tem, toda letošnji božični prazniki prinesli so našim kmetom, ki imajo gozde, vendar nekaj veselega. Pak radostno povprašuje sosed sosedá: „Ali že veš? Zmagali smo!“ Toda marsikdo gleda ga začudeno, kajti vsaj ni bilo nikake volitve, toda ta pa le govori o zmagi.

Naj torej ob kratkem naznanim vzrok te radosti. Za naše kmete se je že dolgo let, ne vém v katerem kotlu, nekaj kuhalo in konečno izvaril se zares precej obilen založek grenkih zdravil, kateri se jim je prinesel v obliki plačilnih nalogov na dom. Vsak posestnik, tako se je glasil recept, ki ima žago ob potoku, naj bo ta že suh ali moker, mora plačati vsakoletni davek, kajti gonilna moč, ki žago obrača, spada v področje mehanike, a mehanika kakor tudi kemija, ste podvrženi davku. Na ugovor, kakó se kaj tacega ni že poprej povedalo, ko so naše hribe krili še mogočnejši starinski gozdi, reklo se je, da to zaukazuje zakon iz l. 1812., kateri pa je doslej spaval nekje med staro šaro, dokler se ni neki tam brskajoči roki posrečilo, izvleči ga na dan. Po tem receptu moral bi si vsak posestnik, ki ima žago, omisliti obrtnijski list, od katerega bo potem vsako leto plačeval pridobninski davek in sicer, kakor je stalo na receptu, vsako leto brez priklad le 10 gl.

Kaj vse so mislili kmetje, ogledovaje si ta recept, kaj vse čutili, tega res ne maram opisavati — bilo bi namreč preobširno. Da so se jezili nad neznosnimi bremení, nad poslanci in sploh nad onimi, ki so to plačilo spravili na dnevni red, tega mi ni treba posebej omenjati. Marsikdo je rekel: no sedaj pa nas zares oderó do gole kosti, a kaj bo pa potem? Jedino upanje, ki je še ostalo, bila je — Amerika, kajti na dotične pritožbe, ki so jih kmetje poslali raznim davkarskim uradom, prišel je nazaj le odlok: plačajte! Konečno so kmetje sklenili naprositi č. g. dr. Sernec-a v Mariboru, da bi še on podal za vse skupaj konečni rekurz na upravno sodišče, in od tamkaj je prišel konečno dovoljen odlok, da namreč gledé žag, ki jih imajo kmetje za svojo porabo, ostane vse pri starem. Kdor se že utaplja, vesel je tudi deske, za katero se more prijeti, torej so tudi naši posestniki tega konečnega odloka nenaavadno in ne brez vzroka veseli.

Sočasno izmislili so še jedno drugo, namreč prisilno zavarovanje delavcev, delujočih v teh žagah, kakor tudi vseh rokodelcev sploh. Vsak delavec, čegar letno plačilo bi iznašalo okolu 100 gld., imel bi plačevati v bolniško blagajnico na leto po 3 gl., namreč 2 gld. sam, jednega pa gospodar, ki ga je najel. Zaradi tega so dobili delavci tudi volilno pravico, da si smejo izvoliti odbor, ki bo določeval, kako se ima razpolagati s tem imetjem. V našem okraju je bilo med delavci dosti več Slovencev nego Nemcev, pa so Slovenci Nemce pri volitvi preglasovali ter si izvolili skoro ves slovenski odbor. To ni bilo nekomu všeč; prvega izbranega predsednika te bolniške blagajnice je tako dolgo nagovarjal, da je ta odstopil in na njegovo mesto prišel marenberški

Nemec. Toda brezplačno nobeden ni hotel prevzeti tega posla, pa se je odmerila načelniku, pisarju in denarničarju precejšnja letna plača, namreč 300, 250 in 150 gld., dalje odločila se primerna svota tudi zdravniku. Konečno za bolne in onemogle delavce v blagajnici vže nič ni ostalo. Toda bil je zaradi te naprave tudi v kratkem ogenj v strehi, kajti delavci so se upirali in vrelí, vedoč dobro, da svojega vplačujočega denarja ne dobé nikdar nazaj. Slišale so se vže grožnje, kako se bodo zaradi te naprave enkrat spoprijeli... No, sedaj, ko je na srečo odpadel novo nameravani davek od žag, propadla bo bajé tudi ta bolniška blagajnica, kar je zopet novo veselje delavcem, kateri so to novo napravo vže dolgo pisano gledali. Toda, bodo li kmetje in delavci od onega, kar so doslej vže vplačali, dobili kakošno odškodnino, to se še ne vé.

Da se je baš sedaj sklenil takošen čin, kakoršnega si niso dovolili niti nemški liberalci, to se je zares vsakemu zavednemu rodoljubi pri nas jako čudno zdelo. Torej zaradi tega se toliko trudimo pri volitvah, da smo konečno priborili za državni zbor večino, ki je vladi stalna podpora, a ta nas pa v hvaležnost za to s tem plačuje. Čemu so potem te volitve, slišali smo marsikoga reči, čemu te stranke, čemu večina, ako nam pa potem tisti najmanj prizanaša, za katerega smo se največ trudili? Volitve se že bližajo in naši kmetje jeli so se že s srdom v srcu ná-nje pripravljati, in konstatovati smem, da bi bili volili za poslanca samó takega moža, ki bi se bil resno zavezal, da bo pri vsakem slučaju nasprotoval. Pa bi bilo odklenkalo g. baronu Goedelnu.

Sedaj se utegne ta vihar, razgrajajoč v prsih, nekoliko poleči; toda prejšnje zaupanje je vsekako le splavalo po vodi. Naši kmetje so si morali pravico do svojega obstanka priboriti, vsled česar so tudi močno hvaležni g. dr. Sernecu, ki se ni obotavljal, potegniti se za ne, ter je konečno tudi pravdo dobil. Ako pa se je vlada sedaj udala, zakaj ni to namero že poprej opustila? Kakó lahko bi še z mirnejšim srcem popevali óno znano božičnico: „Slava na višavah Bogú in mir na zemlji ljudem svete volje!“

V Žireh, koncem decembra. Dne 17. decembra nas je nenadoma zapustil čast g. Josip Lavrič ter šel kot župnik v Ambrus. Tri leta in tri mesece se je trudil pri nas ter si pridobil velik vpliv med župljani. Mnogo je tudi delal za novo cerkev ter pridobil marsikak dar. Bil je predsednik tukajšnjega bralnega društva, posebno lepo pa je pri nas napredovala družba sv. Mohora za časa njegovega bivanja v Žireh. Kot duhovnik je bil goreč v svoji službi ter prijatelj šolskih otrok. Povrni Vam Bog, ter ohrani Vas zdravega, srečnega in zadovoljnega.

Dnevne novice.

(Presvetla cesarica) se je z nadvojvodinjo Marijo Valerijo, nadvojvodo Frančiškom Salvatorjem in spremstvom novega leta dan ob 6. uri zvečer iz Miramara odpeljala na Dunaj.

(Osebna vest.) Presvetli cesar je dovolil, da sme mil. gosp. lavantinski knezoškof dr. Mihael Napotnik obdržati naslov „dvornega kapelana“.

(Konzistorijalnimi svētniki) so bili koncem decembra imenovani preč. gg. dr. Fr. Stanonik, c. kr. vseučilišni profesor v Gradi; dr. J. Janežič, profesor bogoslovja, dr. Franc Lampe, profesor bogoslovja, oba v Ljubljani. Aktivnimi pa in ob enem poročevalci pri kn.-šk. konzistoriji preč. gg.: J. Smrekar, Anton Zupančič in dr. Lesar, profesorji bogoslovja v Ljubljani.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Vsled bolezni stolnega župnika, dekana in kanonika, prečast. g. Frid. Križnarja, postal je čast. gosp. Erker, stolni vikar, administrator ljubljanske stolne župnije in dekanije. — Čast. g. Valentin Bernik, kapelan v Mošnjah, gre v Moravče.

(Mestna hranilnica ljubljanska) preselila se je o novem letu iz prejšnjih prostorov na desno stran mestne hiše, kjer ima sedaj večje in prikladnejše prostore.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca decembra leta 1889. vložilo je 267 strank v mestno hranilnico 130.481 gld. 18 kr., vzdignilo pa 39 strank vlog 25.065 gld. 4 kr.

(Deželni šolski svēt) je v zadnji seji imenoval nadučitelja v Litiji g. Jos. Cepudra učiteljem na II. mestni šoli; gđ. Nežika Zupan je imenovana učiteljico, gđ. M. Marolt podučiteljico pri sv. Jakobu in gđ. E. Witschl podučiteljico na nemški ljudski šoli v Ljubljani.

(Blagotvornost.) Gospa Fanny Ravniharjeva je povodom smrti svoje matere, gospe Marije Permetove, darovala petindvajset goldinarjev za razdelitev mej uboge. — V isto svrho je tukajšnji zasebnik g. Ignacij Traun povodom novega leta izročil deset goldinarjev mestni ubožni blagajnici.

(Vincencijeve družbe) konferenca sv. Jakoba v Ljubljani je med ubožce, katere redno podpira, leta 1889 razdelila moke za 416 gld. 50 kr., kruha za 409 gld. 60 kr., kave in sladkorja za 321 gld. 36 kr., in je še tudi marsikateremu siromaku z denarji pripomogla k stanarini. — Posebno lepo se je razcvetela mlada konferenca Vincencijeve družbe v Trziču na Gorenjskem. Še le 11. junija 1889 ustanovljena, je pod skrbnim vodstvom ondotnega g. duhovnega pastirja Fr. Špendala tako čvrsto delovala, da jej je v tem kratkem času možno bilo, med ondotne ubožce razdeliti za 397 gld. 55 kr. raznih jestvin, drv itd. Bog daj srečno nadaljevanje! Kaj pa drugi večji kraji: Kranj, Loka, Kamnik, Novo mesto...? Bi se li ne dalo tudi tukaj uvesti tako zares krščansko oskrbovanje siromakov?

(Glas iz-med občinstva.) Na novega leta dan zjutraj kmalu po 4. uri ste ugasnili obe svetilnici na vogalih tukajšnje stolne cerkve. Ker ravno ob tem času prihaja mnogo ljudstva k sv. mašam, želeli je, naj bi slavni mestni magistrat ukrenil, da bi v tako temnih jutrih, kakor ravno imenovanega dne, goreli obe svetilnici nekaj več časa z ozirom na javno varnost, kakor so gorele drugod ob istem času.

(Umrli) je prečast. g. Lasbacher, jezuit v Št. Andražu na Koroškem dné 1. t. m. Bil je večak v modroslovji, rodóm Slovenec, in ravno je zastavil peró, ko ga je pobrala smrt. Spisal je za „Rimskega Katolika“ „Slovensko akademijo za ohranjenje krščanskega duha“. R. I. P.

(Umrli) je v božični noči na Vinici blizu Ormoža na Hrvatskem zdravnik g. dr. Lovro Sok, rodóm od sv. Marjete pod Ptujem, v 36. letu svoje starosti. Ponesrečil je na potu. — Dne 31. decembra je umrl č. g. Fr. Osterc, kapelan v Cirkovicah, star še-le 35 let. N. v m. p.!

(Na Dunaji) sta bila pred Božičem predsednik c. kr. kmetijske družbe g. cesarski svētnik Murnik in tajnik g. Pirc, da sta potrebno ukrenila gledé udeležitve kranjske dežele pri kmetijski in gozdarski razstavi na Dunaji.

(C. kr. kmetijski družbi kranjski) je deželni zbor dovolil primeren kredit za nakup modre galice (bakrenega vitrijola), ki je v vodi raztopljen in na trte škropljen popolnoma zanesljivo sredstvo proti strupeni rosi po trtah. Ker so brezvestni trgovci lansko leto drli revne vinorejce ter jim prodajali galico po 80 do 100 kr. kilo, kupil je je glavni odbor za dovoljeni kredit že sedaj ter jo bode odajal ob svojem času po nižani ceni, in sicer po 33 kr. kilo z zavojem vred, udom c. kr. kmetijske družbe kranjske pa po 31 kr. Primanjkljaj bode odbor plačal za ude iz družbene zaloge.

(Na učiteljski v Kopru) so bili meseca novembra izpiti usposobljenja. Gosp. Weiss je naredil izpit za meščanske šole z italijanskim učnim jezikom; gosp. Pošćić in gđ. Vlah za ljudske šole s hrvatskim in italijanskim učnim jezikom; za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom gg.: Bajt, Dekleva, Dominko, Grmek, Jereb, Šušmelj in gđ. Kocijančič; z italijanskim učnim jezikom g. Albisser in gospice: Barzelin, Corubulo, Gentilomo in Marina.

(Zvezni zbor bolniških blagajnic.) Preteklo soboto zborovali so tú v Trstu v borznem poslopji odposlanci okrajnih bolniških blagajnic ter ukrepali o razmerah, tikajočih se zveze bolniških blagajnic Kranjske, Primorske in Dalmacije. Navzočih je bilo okoli 25 odposlancev. Iz Kranjskega jih je prišlo enajst; po trije iz Ljubljane in Kamnika, dva iz ljubljanske okolice, po eden iz Radovljice, Vrhnike in Logatec. Ker so postopali popolnoma solidarno, zmagali so skoro v vseh glavnih vprašanjih, dasi ravno so bili v manjšini. Prav škoda je, da tudi druge kranjske bolniške blagajnice niso poslale svojih zastopnikov, potem bi bili naši odposlanci imeli večino in bi v vsem lahko sklepali po svoji volji. Upamo, da bode drugič udeležba s Kranjskega mnogobrojniša, sloga pa ravno taka. Zabeležiti moramo slednjič še to, da se je pri zborovanju govorilo skoro samo nemški, zlasti od vladnih zastopnikov ni bilo slišati druge besede. Pa saj takih stvari smo že vajeni! („Edinost“.)

(Vrhnjski občinski zbor) je ukrenil ta mesec, da priskrbi ob občinskih troških 30 goseničnih škarij, ki se bodo izposojemale gospodarjem, da bodo mogli obirati gosenice tudi po velikem in starem drevju. Ta pametna naredba bodi v vzgled našim županstvom sploh! Kmetovalci naj si sami pomagajo, in namesto malostnih preprirov v občinskih sejah naj bodo na dnevnem redu rajši razgovori, kako kmetijstvu pomagati.

(Seznam) dne 2. januarija l. 1890 izžrebanih obveznic 4% kranjskega deželne posojila, katerih glavinski zneski se bodo dne 1. julija 1890 v imenski vrednosti izplačali: à 10.000 gld. št. 83. — à 5000 gld. št. 55. — à 1000 gld. št. 192, 210, 291, 336, 459, 497, 522, 674, 715, 1034, 1057, 1496, 1514, 1584, 1608, 1755, 1771, 1872, 1898, 2022, 2036, 2047, 2152, 2184. — à 100 gld. 22, 26, 156, 161, 185, 278, 341, 345, 348, 384, 395, 471, 479, 527, 569, 629, 637, 647, 710, 712, 781, 821, 832, 851, 940, 1008, 1121, 1159, 1427, 1433, 1456, 1550, 1579, 1708, 1717, 1826, 1836, 1854, 2005, 2171, 2193, 2273, 2377, 2605, 2636, 2931, 2956, 2981. — Navedene obveznice z izžrebanimi glavinskimi zneski v imenski vrednosti bode kranjska deželna blagajna v Ljubljani izplačevala omenjenega dne po dotičnih veljavnih predpisih.

(Nagrade starim zaslužnim poslom,) katerih nagrad je bilo 20 po 10 gld. na razpolaganje, priznal je glavni odbor kmetijske družbe v svoji seji dne 23. decembra naslednjim poslom: Mihi Habatu, 61 let pri Keelji v Kamniku; Leni Mejak, 59 let pri Dolesu v Dilcah; Ivani Arko, 53 let pri Rudeschi v Ribnici; Ani Mrzlekar, 50 let na Selu, hiš. št. 9.; Andreju Kemperle-tu, 50 let pri baronu Apfaltrernu v Podbrezji; Mini Podviz, 50 let pri Gaberji na Sori; Jarneju Bergantu, 50 let pri Jombartu v Klevežu; Mariji Kržišnik, 46 let pri Ahčinu v Kranji; Katarini Furlan, 46 let pri Suši v Senožečah; Mariji Štular, 45 let pri Jeriči v Možanci; Antonu Vrhovniku, 45 let pri baronu Apfaltrernu v Križi; Heleni Klemenc, 43 let pri Petriči v Blagovici; Mariji Klemenc, 41 let pri Cuzaku na Rakovniku; Juriju Sedeju, 41 let pri Sušniku v Setniku; Janezu Mihliču, 41 let pri Širelji v Pijavcah; Elizabeti Žagar, 41 let pri Cerarji v Kamniku; Janezu Nadrihu, 40 let pri Semenu v Št. Rupertu; Martinu Knapu, 40 let pri Šviglji v Kozljeku; Tereziji Koblar, 40 let pri Plavci v Železnikih, in Janezu Žgancu, 31 let pri Premrlu v Vrhpolji. Zadnji dobi nagrado, ker je bil to določil sl. deželni odbor, vže predno je bilo določeno dati 20 daril.

(Neznani tatje) so v noči 29. dec. obiskali več posestnikov v Humu, Loperčicah, Frankoveih in v Obržu na Štajarskem. Posrečilo pa se jim je vlomiti le v jedno klet, kjer so ukrali nekaj vina, drugo pa so hudobneži izpustili po tleh. Bežali so preko Središča na Prekmursko.

(S pošto združena brzajavna postaja) se je odprla dne 1. t. m. v Gradaci na Belokranjskem.

(„Učiteljski Tovariš“, glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“, je dne 1. t. m. nastopil trideseto leto pod novim vredništvom mestnega učitelja in e. kr. okrajnega šolskega nadzornika g. Andreja Žumer-ja. — Vsebina: Program. — Fr. Levec: S katerimi prilogami je učiteljem na Kranjskem spremljati prošnje? — A. Žumer: Katehetski zakon. — Janja: Koleginjam. — Jakob Dimnik: Kranjsko učiteljstvo v „Matici Slovenski“. — Dopisi. — Književnost. — Vestnik.

(Mittheilungen des Musealvereines für Krain.) — Herausgegeben von dessen Ausschusse. — Zweiter Jahrgang. Laibach 1889. Str. XXV+381. — Natisnila Kleinmayr-Bamberg-ova tiskarna. Pod tem naslovom izdalo in založilo je kranjsko muzealno društvo II. letnik svojih izvestij, pisanih seveda vsehkozi v nemškem jeziku. (I. letnik je izšel l. 1866). Pridrži si sodbo o posamičnih sestavkih te knjige navesti hočemo sedaj le njeno vsebino. Predgovoru, v katerem napoveduje društveni odbor, da bodo ta izvestja v bodoče obsejala tudi še neko posebno rubriko: „Literaturbericht“, v katerej se bodo ocenjevala važnejša znanstvena, kranjsko deželo zadevajoča dela, ki v teku leta izidejo v obeh deželnih jezicih, sledi A. poročilo o društvenih zadevah (Str. IX—XXV — I. kronika, II. zapisnik udov). — B. Razprave. Ta del knjige je razdeljen na dva dela. V I. so sestavki zgodovinske vsebine, ki nas posebno zanimajo: Doneski k pravni in upravni zgodovini Kranjske: županska uprava. Spisal Wladimir Milkowicz. (Str.

3—40.) — Nekrologi bistrskega samostana. Spisal Wladimir Milkowicz. (Str. 41 do 68.) — Položaj gorenjskih kmetov koncem XV. in začetkom XVI. stoletja (z 12. prilogami). Spisal Anton Kaspret. (Str. 69—148.) — Herbard turjaški in blejska graščina (z 12 prilogami). Spisal Julij Wallner. (Str. 149—262.) — Arheologijski zemljevid Kranjske. Anton Globočnik. (Str. 263 in 264.) II. Prirodosnanske vsebine: Doneski h kranjski ornithologiji. Iz Karol Dežman-ove zapuščine. (Str. 267—280.) — Mycologia Carniolica. Donesek k planinskemu goboslovju. Spisal Viljem Voss. (Str. 281—350.) Rudnine v litijski okolici. Spisal V. Voss. (Str. 351—357.) C. Poročilo o kranjskem deželnem muzeju: O njegovi zgodovini (Str. 361 do 368) in o muzealnem posloju (Str. 375—381), pa arheologijski zemljevid kot priloga; oboje od Antona Globočnik-a.

(Vabilo i program) predpustnih veselice narodne čitalnice metliške za leto 1890. 12. januarija ples. 19. januarija plesni venček. 2. februarija Vodnikova svedanost. 1. Deklamacija. 2. Petje. 16. februarija maskerada, nemaskirani gospodje plačajo 30 kr. vstopnine. 18. februarija finale. Vse veselice priredile se bodo v prostorih gostilne „pri Mucu“. Začetek vselej ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Raznoterosti.

— Katoliško časopisje na Nemškem. „Köln. Volksztg.“ je na podlagi zanesljivih podatkov izračunila, da je bilo leta 1879 na Nemškem 186 katoliških časnikov, ki so se tekom 10 let do letos pomnožili za 73 listov.

— Pariško cerkev presv. Srca Jezusovega bodo najbrže že leta 1891 blagoslovili. Dosedaj so za to krasno stavbo nabrali 22 milijonov frankov.

— Revščina v Galiciji. Kakor listi poročajo, je v Galiciji vsled slabe letine silna revščina. Ovsen kruh je pod marsikatero kmetko streho sladčica. Dovaža se jim krompir; toda za živino ni skoro mogoče dobiti krme, ker so jo po vsi deželi le malo nakosili. Neki dunajski list je nedavno pisal, da kmetje prodajajo konje po dva goldinarja, pobijajo jih, ali pa gonijo v gozde, kjer poginejo. Izvažati te slabe živine zopet ni mogoče, ker je vožnja predraga. V okraji Kolbuszovu so pobili do 1500 kónj. v okraji Nizkem 2500. V okraji Dombrovi je na jednom travniku ležalo 400 kónj. Neki graščak v Ivoskem okraji je nakupil 525 kónj do 30 kr. za kompost! Ista je z govejo živino. Najlepše krave morajo poljedelci prodajati po 18, 16 goldinarjev, pa tudi ceneje. Na pomlad utegne razsajati kužna bolezen po deželi, ker preplitvo zakopavajo mrhe. Tej bēdi pa ni vzrok le slaba letina, temveč v prvi vrsti židovske pijavke, ki imajo kmeta in graščaka v pestéh.

Telegrami.

Dunaj, 2. januarija. Ministerski predsednik grof Taaffe je za hripo zbolel. Po izreku zdravnikov bo že jutri mogel svoje posle opravljati.

Belgrad, 2. januarija. Skupščina je proračun v drugem čitanju potrdila. Poslanec Spošić je nasvetoval, naj se zaradi slabega poslovanja zoper bivšega finančnega ministra Radića prične preiskava. Predlog je bil zadostno podprt.

Rim, 3. januarija. Viljem in Humbert sta si prisrčna novoletna voščila izrazila. Bismarek je Crispiju prijateljsko brzajavko poslal, v kateri želi srečo Italiji, da bi si obe državi ohranili za razvoj prepotrebni mir.

Crispi je odgovoril, da se čuti srečnega, ker more z Bismarekom skupno delovati za ohranitev miru na korist obeh dežel.

Pariz, 2. januarija. Stanje hripe nepremenjeno. Število smrtnih slučajev se je početvorilo.

Curih, 2. januarija. Sinoči ob 10. uri je v gledišči nastal ogenj, ki je vpepelil poslopje. Izmed ljudij se ni nikdo ponesrečil.

Madrid, 3. januarija. Ministri so Sagasti odpoved izročili.

Umrli so:

28. decembra. Rudolf Ponikvar, delavčev sin, 7 mesecev, Poljanski nasip 48, božjast.

30. decembra. Marija Supan, uradnega sluge vdova, 83 l., Karlovska cesta 7, pljučni emfizem. — Jožef Potočnik, delavec, 29 let, Ulice na Grad 12, jetika. — Neža Cvelbar, kajzarica, 74 let, Kravja dolina 11, marasmus.

31. decembra. Franca Starin, delavčeva hči, 3 mes., Gruberjeve ulice 5, božjast.

1. januarija. Jožef Majer, mizarjev sin, 2 leti, Dunajska cesta 15, božjast. — Tomaž Stibil, mestni ubože, 57 let, Karlovska cesta 7, pljučna tuberkuloza. — Andrej Lukec, sodar, 94 let, Kravja dolina 11, marasmus.

2. januarija. Cornelia Rothauer, zasebnica, 72 let, Franc Joževa cesta 3, kap.

V bolnišnici:

23. decembra. Reza Železnikar, delavka, 21 let, legar.

30. decembra. Andrej Sterle, gostaj, 63 let, srčna hiba.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
2	7. u. jut.	745 0	—0.4	sl. vzh.	oblačno	1.20
	9. u. pop.	743 6	0.4	"	"	dež
	9. u. zveč.	743 0	—0.8	"	"	
Srednja temperatura —0.3° za —3.2° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86 gld. 60 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	87 " 15 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 95 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 70 "
Akije avstr.-ogerske banke	921 " — "
Kreditne akcije	322 " 50 "
London	117 " 90 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 33 "
Cesarski cekini	5 " 58 "
Nemške marke	57 " 77 1/2 "

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvoposto razpošilja

— najboljša domača zdravila. —

Marijaceljske kapljice za želodec,

katerm se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomanjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, glavtenec, bljuvanje, glavobol, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, bolezn na vranici in na jetrih, zoper zlato žilo in gliste. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold., 5 tucatov 8 gl. (3)

Št. 5890.

Oznaniło.

Dne 9. januarija 1890 ob 10. uri dopoldne vršila se bode v hiši št. 56 v Kranji

prostovoljna prodaja

v zapuščino Marije Berčič spadajočega neobremenjenega, na 1900 gld. cenjenega

posestva vlož. šte. 68

kat. občine Kranj s hišo št. 56 v mestu Kranju.

Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji, po katerih ima kupec dati pred ponudbo 10% varščine (vadium), so na ogled pri podpisnem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče v Kranju,

dne 30. novembra 1889.